

Vastine oikaisuvaatimukseen/ aloite Juho Rissasen kadun liikennehidasteista**Apulaiskaupunginjohtaja Jari Kyllönen
Kaupunginhallitus****Tehty päätös**

Juho Rissasen kadulle esitettyihin töyssyihin tehtiin kielteinen päätös (suunnittelupäällikön päätös 23.2.2021 §16; päätöksen päivämäärä on korjattu hallintolain mukaisesti ilmeisenä kirjoitusvirheenä), koska töyssyjen rakentaminen ei saanut tarpeeksi kannatusta.

Päätöksessä on todettu, että kaupunki on linjannut hidastetöyssyjen rakentamisesta tonttikatujen osalta, että mikäli vähintään puolet kadun varren kiinteistöistä kannattaa hidastetöyssyjen rakentamista, hidastetöyssyjä voidaan toteuttaa määrärahojen ja resurssien puitteissa. Kaupunki järjesti ko. alueen kiinteistöille kyselyn hidastetöyssyjen toteuttamisesta. Kyselyn saatekirjeessä todettiin, että vastaamatta jättäminen tulkitaan siten, että ko. kiinteistö ei kannata hidasteiden toteuttamista. Aiempien kohteiden ja kyselyjen osalta on toimittu vastaavalla tavalla.

Päätökseen kirjattiin, että kaupunki tulee lisäksi mittaamaan alueella ajonopeuksia. Mikäli ajonopeudet poikkeavat oleellisesti alueen nopeakajoituksesta, kaupunki selvittää ja harkitsee, onko kadulla mahdollista toteuttaa esim. ajorataa kavennuksia. Ko. muutokset edellyttävät katusuunnitelmapiirustuksia. Lisäksi kaupunki toteuttaa v.2021 aikana ajorataa kavennuksia muistuttamaan alueen nopeakajoituksesta.

Lisäksi päätöksessä todettiin, että liittymien muotoilu ja jäsentely Juho Rissasen kadun ja Melankadun sekä Lönnrotinkadun ja Juho Rissasen kadun osalta otetaan selvitykseen. Näiden osalta ko. kohteet lisätään ns. "pienkohdelistalle" selvitettäväksi.

Juho Rissasen kadulle sekä Untamonkadun liittymiin Melankadulle, Juho Rissasen kadulle ja Salmelaisenkadulle päädyttiin lisäksi asettamaan tieliikennelain mukaiset A17 Lapsia -liikennemerkkit.

Oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimuksessa todetaan, että hallintolaissa ja maankäyttö- ja rakennuslaissa ja asetuksessa on säännökset asian vireille tulosta, tiedottamisesta ja asianosaisten ja joiden elinympäristöön tai muihin oloihin hankkeella on vaikutuksia kuulemisesta. Nämä koskevat myös nyt kyseessä olevaa asiaa. Oikaisuvaatimuksessa vedotaan hallintolain 34 §:ään ja 41 §:ään sekä lisäksi todetaan, että maankäyttö- ja rakennuslaissa on samansuuntaiset säännökset. Säännökset ovat selkeät ja yksiselitteiset ja asiaa koskevasta oikeuskäytännöstä on pääteltävissä, että menettely on säännelty tyhjentävästi. Varsin pienetkin puutteet tai poikkeamat kuulemismenettelyssä ovat johtaneet päätösten kumoamiseen.

Oikaisuvaatimuksessa kerrattiin, että kaupungin järjestämässä kyselyssä on todettu, että vastaamatta jättäminen tulkitaan siten, että ko. kiinteistö ei kannata töyssyjen rakentamista. Oikaisuvaatimuksessa todetaan, että julkisen vallan käytössä, jota tällainen päätösmenettely valmisteluineen

on, ei voi sopia laista poikkeavista kuulemistavoista ja niiden tulkinnasta. Kaupunki ei voi oikaisuvaatimuksen mukaan yksipuolisella ilmoituksella todeta, että tätä asiaa käsiteltäessä noudatetaan tällaista käytäntöä. Lain säännökset ja vakiintunut oikeuskäytäntö ei tunne kaupungin käyttämää menettelyä. Erilaisissa kuulemistilanteissa on tavanomaista, että osa vastaajista jättää vastaamatta ja heillä on tietenkin tähän oikeus. Kaupungin menetelmällä nämäkin, jotka olisivat joka tapauksessa jättäneet vastaamatta, tulevat oikaisuvaatimuksen mukaan hankkeen vastustajiksi, osa ehkä tietämättäänkin, koska ei ole lukenut koko asiaa. Jo pelkästään tämä seikka osoittaa, että vain lain sanamuodon mukaiset lausutut mielipiteet ratkaisevat. Kyselyssä oli tähän tarkoitukseen hanketta vastustava ruutu ja palautuskuori. Kaupunki on ilmoituksensa mukaan käyttänyt tällaista menettelyä aikaisemminkin. Tämä ei missään nimessä oikeuta menettelyyn eikä tee sitä lainmukaiseksi.

Näissä asioissa kaupunki näyttää oikaisuvaatimuksen mukaan käyttävän hyvin kirjavia ja epä johdonmukaisia aluerajauksia. Oikaisuvaatimuksen tekijän mukaan heidän pienehkössä asiassaan käytettiin hyvin laajaa rajaus- ta. Sen sijaan ko. alueen leveän ja erinomaisin kevyen liikenteen väylin varustetun Lönnrotinkadun osalta heitä ei oikaisuvaatimuksen mukaan kuultu, vaikka he käyttivät katua päivittäin. Tällainen menettely ei ole oikaisuvaatimuksen tekijän mukaan oikeudenmukaista eikä tasapuolista.

Mitä itse asiaan tulee, se on lähes kolmen vuoden käsittelyajan kuluessa muuttunut ratkaisevasti. Alueen etelä- ja itäpuolelle tulneiden lukuisten kerrostalojen takia Juho Rissasen kadun eteläpäässä kulkee monin verroin enemmän pieniä koululaisia kuin kolme vuotta sitten. Myös läheisten palvelutalojen asukkaat avustajineen käyttävät katua.

Oikaisuvaatimuksen tekijä esittää, että edellä olevan perusteella on osoitettu, että kaupungin oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös ei täytä oikeudenmukaisuuden, tasapuolisuuden eikä laillisuuden vaatimuksia. Ko. päätös on siksi lainvastaisena kumottava ja oikaisuvaatimuksen tekijän hakemus on hyväksyttävä asiassa esitettyjen enemmistöksi tulneiden lain mukaan lausuttujen mielipiteiden mukaisesti.

Vastine

Hallintolain 34 § koskee asianosaisen kuulemista:

Asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Asian saa ratkaista asianosaista kuulematta, jos:

- 1) vaatimus jätetään tutkimatta tai hylätään heti perusteettomana;
- 2) asia koskee palvelussuhteeseen tai vapaaehtoiseen koulutukseen ottamista;
- 3) asia koskee hakijan ominaisuuksien arviointiin perustuvan edun myöntämistä;
- 4) kuuleminen saattaa vaarantaa päätöksen tarkoituksen toteutumisen tai kuulemisesta aiheutuva asian käsittelyn viivästyminen aiheuttaa huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle, yleiselle turvallisuudelle taikka ympäristölle; tai
- 5) hyväksytään vaatimus, joka ei koske toista asianosaista tai kuuleminen on muusta syystä ilmeisen tarpeetonta.

Hallintolain 41 § koskee vaikuttamismahdollisuuksien varaamista:

Jos asian ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin, viranomaisen tulee varata näille henkilöille mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta.

Asian vireilläolosta ja vaikuttamismahdollisuuksien käyttämisestä on ilmoitettava asian merkityksen ja laajuuden kannalta sopivalla tavalla.

Asian vireilläolosta ei kuitenkaan tarvitse ilmoittaa, jos se vaarantaa ratkaisun tarkoituksen toteutumisen tai aiheuttaa muuta merkittävää haittaa taikka jos se on ilmeisen tarpeetonta.

Kaupunki on linjannut, että hidasteiden rakentamiseen tonttikaduilla vaaditaan, että vähintään puolet kannattaa hidasteiden rakentamista. Kaupungilla on ollut tapana ottaa huomioon niiden kiinteistöjen kanta, joiden liikennöintiin hidasteet vaikuttavat.

Ko. alue oli rajauksen suhteen haasteellinen. Rajauksessa huomioitiin, että alueelle pääsee kahdesta eri suunnasta ja tutkittiin myös vaihtoehto, jossa oletettiin, että noin puolet asukkaista käyttää aloitteen kohteena olevaa katuosuutta kiinteistöille liikennöidessään. Juho Rissasen kadun eteläpään hidastetoiveen osalta tarkastelualueen rajaksi otettiin n. Melankadun/ Salmelaisenkadun puoliväli, koska oletettavasti osa Untamontien puoleisista kiinteistöistä käyttää Untamontia liikennöimiseen ja näin ollen hidasteet eivät vaikuta juurikaan näiden kiinteistöjen liikennöintiin. Lönnrotinkadun varren kiinteistöjä ei huomioitu, koska ko. kiinteistöt eivät liikennöi kiinteistöilleen Juho Rissasen kadun kautta. Rajaus on esitetty alla olevassa kuvassa.

Kuva. Typistetty rajaus, missä on huomioitu, että osa liikennöi Untamontien kadun kautta.

Valmisteluvaiheessa tutkittiin muutamia muitakin pienemmäksi rajattuja vaihtoehtoja siten, että alue olisi muodostunut pienemmäksi ja painottunut näin ollen enemmän alueen länsiosaan (*tutkittiin siis yllä esitettyä rajausta pienempää aluetta*). Lopputulos oli edelleen, että töyssyjä kannatti alle puolet vastaajista. Näin ollen töyssyjen toteuttaminen ei saanut vaadittavaa kannatusta, vaikka olisi huomioitu vain annetut vastaukset.

Kiinteistöjä alueella (<i>typistetyllä rajauksella, kuva esitetty aiemmin</i>)	<u>Kannattaa</u> töyssyjen toteuttamista	<u>Ei kannata</u> töyssyjen toteuttamista
54	21	8
<i>Kannattavia vastauksia tarvittaisiin vähintään 27, jotta vähintään puolet kannattaisi töyssyjä.</i>		

Alkuperäisessä aloitteessa töyssyjen kannattajia oli Juho Rissasen kadulta 8 kiinteistöä ja Lönnrotinkadulta 2 kiinteistön osalta.

Asian käsittelyyn kysyttiin vielä mielipide kaupungin lakimieheltä. Hän totesi, että katualueilla olevien liikenneolosuhteiden toteuttaminen perustuu asemakaavoitukseen ja erikseen tehtyihin katu- ja liikennemerkkisuunnitelmiin. Tältä osin kyseessä on kunnan julkisen vallan käyttöön liittyvä tehtävä.

Mainittua hidastetöyssyä koskevaa asiaa on valmisteltu kuntalain ja hallintolain mukaisesti eli kunnan toimivaltaisessa viranomaisessa ja kuntalaisia kuunnellen. Kaupunki toteaa, että pelkkä asuminen sen kadun varrella, jonne kaupunki harkitsee mahdollisen hidastetöyssyn rakentamista, ei tarkoita kadun varrella olevia asukkaita voitaisiin pitää hallintolain tarkoittamalla tavalla asianosaisina. Näin ollen riittää, että kaupunki on kuuluttanut asian vireille tulosta ja varannut yleisesti ottaen asukkaille/kuntalaisille tilaisuuden esittää tarvittaessa mielipiteensä ko. asiassa. Kyseessä ei ole myöskään maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyn rakennus- tai toimenpideluvan hakemisesta, jossa rajanaapurille tulisi varata tulla kuulluksi ko. asiassa. Kaupungilla ei siten ole ollut lakiin perustuvaa velvollisuutta varata kaikille ko. kadun varrella asuville asukkaille tai ko. katu kulkutienä käyttäville muille lähialueen asukkaille tilaisuutta tulla kuulluksi ko. asiassa. Asiassa ei ole tapahtunut kuulemisen osalta oikaisuvaatimuksessa väitettyä virhettä tai lainvastaisuutta eikä myöskään asiaa käsiteltäessä ole tapahtunut mitään menettelyvirhettä tai lainvastaisuutta.

Kyseessä on julkisen vallan käyttöön liittyvä päätös, joka voidaan tehdä tarkoituksenmukaisuusperusteella eli tavalla, jonka kunta katsoo tarkoituksenmukaisimmaksi ratkaisuksi. Näin ollen kunta ei ole asiaa käsitellessään tai päätöstä tehdessään oikeudellisesti sidottu edes kuntalaisten mielipiteisiin tai etenkin ko. alueella asuvien osalta ns. enemmistön mielipiteisiin vaan kunta voi tehdä päätöksen kuntalaissa säädettyyn harkintavaltansa perustuen ns. tarkoituksenmukaisuussyillä. Näin ollen asiassa ei ole tapahtunut virhettä tai laiminlyöntiä tai lainvastaisuutta, vaikka kunnan tekemä päätös poikkeaisi kuntalaisten antamien mielipiteistä tai mielipiteensä antaneiden enemmistön mielipiteistä.

Kuntalaisaloitteisiin tulisi vastata noin kuuden kuukauden sisällä. Asian käsittelyssä on tältä osin tapahtunut virhe, jonka kaupunki on aiemmin myöntänyt. Aloite oli jäänyt asiakirjojen hallintajärjestelmään, eikä se ohjautunut kenenkään käsiteltäväksi. Aloite löytyi, kun aloitteen käsittelyn etenemisestä tiedusteltiin. Vastaavat virheet pyritään tulevaisuudessa estämään siten, että vireille tulleelle asialle nimetään aina käsittelijä. Kau-

punkki myöntää, että tältä osin ei ole kaikilta osin noudatettu kuntalakia, hallintolakia ja hyvää hallintoa. Mainittu virheellinen menettely on kuitenkin korjattu, kun ko. asia tullut käsiteltyä ja asiassa on tehty oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös.

Oikaisuvaatimuksessa viitattiin, että alueella on tapahtunut kolmessa vuodessa muutoksia. Tämän osalta oikaisuvaatimuksen tekijät ovat oikeassa. Mm. tämän vuoksi kysely uusittiin, koska asukkaat ja mielipiteet asian suhteen ovat voineet muuttua alueella. Alkuperäisessä aloitteessa töyssyjen kannattajia oli Juho Rissasen kadulta 8 kiinteistöä ja Lönnrotinkadulta 2 kiinteistön osalta, kuten jo aiemmin todettiin. Kaupunki katsoo, että hidadetöyssyn rakentaminen ko. kadulle ei ole asiassa saadut selvitykset kokonaisuudessaan huomioon ottaen tällä hetkellä tarpeellista.

Edellä lausuttuun perustuen ko. päätöstä tehtäessä ei ole tapahtunut virhettä kuulemisen osalta tai muuta menettelyvirhettä eikä päätöstä voida pitää esitetyillä syillä virheellisenä tai lainvastaisena, joten tehty oikaisuvaatimus tulee hylätä.

Vaikutusten arviointi

-

Esitys

Esitän, että oikaisuvaatimus hylätään perusteettomana.

Liitteet

- 36 6509/2018 Suunnittelupäällikön päätös 23.2.2021 § 16
- 37 6509/2018 Juho Rissasen katu, asemapiirustus 1
- 38 6509/2018 Juho Rissasen katu, asemapiirustus 2
- 39 6509/2018 Oikaisuvaatimus

Valmistelija

Hanna Myllynen

Mika Mäkäraainen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5333

puh. +358 44 718 5012

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Jari Kyllönen

Lautakunta hyväksyy apulaiskaupunginjohtajan esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

